

Chapter One

Three Invalids — Sufferings of George and Harris — A victim to one hundred and seven fatal maladies — Useful prescriptions — Cure for liver complaint in children — We agree that we are over-worked, and need rest — A week on the rolling deep? — George suggests the River — Montmorency lodges an objection — Original motion carried by majority of three to one.

There were four of us — George, and William Samuel Harris, and myself, and Montmorency. We were sitting in my room, smoking, and talking about how bad we were — bad from a medical point of view I mean, of course.

We were all feeling seedy, and we were getting quite nervous about it. Harris said he felt such extraordinary fits of giddiness come over him at times, that he hardly knew what he was doing; and then George said that *he* had fits of giddiness too, and hardly knew what *he* was doing. With me, it was my liver that was out of order. I knew it was my liver that was out of order, because I had just been reading a patent liver-pill circular, in which were detailed the various symptoms by which a man could tell when his liver was out of order. I had them all.

It is a most extraordinary thing, but I never read a patent medicine advertisement without being impelled to the conclusion that I am suffering from the particular disease therein dealt with in its most virulent form. The diagnosis seems in every case to correspond exactly with all the sensations that I have ever felt.

I remember going to the British Museum one day to read up the treatment for some slight ailment of which I had a touch — hay fever, I fancy it was. I got down the book, and read all I came to read; and then, in an unthinking moment I idly turned the leaves, and began to indolently study diseases generally. I forget which was the first distemper I plunged into — some fearful, devastating scourge, I know — and, before I had glanced half down the list of "premonitory symptoms," it was borne in upon me that I had fairly got it.

Розділ перший

Троє недужих. Страждання Джорджа і Гарріса. Жертва ста семи жахливих хвороб. Корисний рецепт. Ліки від хвороб печінки у дітей. Ми погоджуємось на тому, що перевтомились і потребуємо відпочинку. Тиждень на морських хвилях? Джордж пропонує подорож Темзою. Монтморенсі висуває заперечення. Пропозицію прийнято більшістю трьох голосів проти одного.

Нас було четверо: Джордж, Вільям-Семюел-Гарріс, я і Монтморенсі. Ми сиділи в моїй кімнаті, курили й розмовляли про те, що ми нікуди не годимося — тобто, звичайно, з погляду здоров'я.

Усі ми почували себе кепсько, і це вже неабияк тривожило нас. Гарріс сказав, що в нього інколи якось дивно паморочиться в голові і він тоді сам не тямить, що робить. Джордж озвався, що й у нього теж буває таке запаморочення, коли він сам не тямить, що робить. Ну а в мене було не гаразд із печінкою. Я знав, що в мене розладналась печінка, бо щойно прочитав рекламу патентованих пілюль від печінкових хвороб, де були описані різні симптоми, за якими можна визначити, що у вас хвора печінка. І всі ті симптоми я знайшов у себе.

Дивовижна річ: щоразу, коли я прочитаю рекламу якихось патентованих ліків, я неодмінно доходжу висновку, що хворію на описану в тій рекламі хворобу, і то в найтяжчій формі. Усі перелічені там симптоми якнайточніше збігаються з тим, що відчуваю я.

Пам'ятаю, якось я пішов до бібліотеки Британського музею, щоб прочитати, чим лікують одну легку хворобу, що саме причепилася до мене, — здається, сінну гарячку. Виписавши потрібну книжку, я перечитав там усе, про що хотів дізнатись; а потім машинально почав ліниво гортати сторінки й вивчати всілякі хвороби. Забув уже, як називалась перша, що на неї я наткнувся, — якась жахлива, згубна недуга, — але, ще не перебігши очима й половини «попередніх симптомів», я упевнився, що хворію на неї, і то тяжко.

I sat for a while frozen with horror; and then in the listlessness of despair, I again turned over the pages. I came to typhoid fever — read the symptoms — discovered that I had typhoid fever, must have had it for months without knowing it — wondered what else I had got; turned up St. Vitus's Dance — found, as I expected, that I had that too — began to get interested in my case, and determined to sift it to the bottom, and so started alphabetically — read up ague, and learnt that I was sickening for it, and that the acute stage would commence in about another fortnight. Bright's disease, I was relieved to find, I had only in a modified form, and, so far as that was concerned, I might live for years. Cholera I had, with severe complications; and diphtheria I seemed to have been born with. I plodded conscientiously through the twenty-six letters, and the only malady I could conclude I had not got was housemaid's knee.

I felt rather hurt about this at first; it seemed somehow to be a sort of slight. Why hadn't I got housemaid's knee? Why this invidious reservation? After a while, however, less grasping feelings prevailed. I reflected that I had every other known malady in the pharmacology, and I grew less selfish, and determined to do without housemaid's knee. Gout, in its most malignant stage, it would appear, had seized me without my being aware of it; and zymosis I had evidently been suffering with from boyhood. There were no more diseases after zymosis, so I concluded there was nothing else the matter with me.

I sat and pondered. I thought what an interesting case I must be from a medical point of view, what an acquisition I should be to a class! Students would have no need to "walk the hospitals" if they had me. I was a hospital in myself. All they need do would be to walk round me, and, after that, take their diploma.

Then I wondered how long I had to live. I tried to examine myself. I felt my pulse. I could not at first feel any pulse at all. Then, all of a sudden, it seemed to start off. I pulled out my watch and timed it. I made it a hundred and forty-seven to the minute. I tried to feel my heart. I could not feel my heart. It had stopped beating. I have since been induced to come to the opinion that it must have been there all the time, and must have been beating, but I cannot account for it. I patted myself all over my front, from what I call my waist up to my head,

Кілька хвилин я сидів, заціпенілий із жаху; а потім, уже з байдужістю відчаю, знову почав гортати книжку. Натрапив на черевний тиф, перечитав його симптоми й відкрив, що я хворий і на черевний тиф — певне, вже кілька місяців хворий, сам того не знаючи. Мені стало цікаво, які ж ще хвороби є у мене. Знайшов у книжці хворобу св. Віта і, як і сподівався, виявив, що хворію й на неї; тоді мене по-справжньому зацікавив стан мого здоров'я, я вирішив з'ясувати його до кінця й почав читати про всі хвороби підряд, за алфавітом. Прочитав про ангіну — і виявив, що вона в мене тільки починається, а загострення настане через кілька днів. З полегкістю я дізнався, що брайтова хвороба, тобто запалення нирок, у мене в легкій формі, з якою можна прожити багато років. Зате віспа у мене була з тяжкими ускладненнями, а на дифтерит я, видно, слабував від самого народження. Я сумлінно простудіював усі двадцять шість літер алфавіту і з усіх хвороб, описаних у книжці, не знайшов у себе тільки однієї — раку сажотрусів.

Спершу я навіть образився, бо відчув у цьому якусь зневагу. Чому мені не дісталось раку сажотрусів? За віщо така дискримінація? Але трохи перегодом у мені взяли гору скромніші почуття. Я подумав, що в мене є всі інші хвороби, відомі медицині, і вирішив, що негарно бути таким жадюгою. Обійдусь і без того раку сажотрусів. Сухоти, як видно, розвинулись у мене до найтяжчої стадії так, що я й не помітив; а ящур я, мабуть, підхопив десь ще підлітком. Після ящура в довіднику більше не було хвороб, і я зробив висновок, що й у мене більше нічого немає.

Я довго сидів замислений. Я думав, який з мене цікавий об'єкт для медицини, якою знахідкою був би я для аудиторії медиків! Якби студенти мали мене, їм було б не потрібно ходити по лікарнях. Бо я сам був цілою лікарнею. Досить студентові обійти мене довкола — і одержуй диплом.

Потім я подумав: а чи довго ще мені жити на світі? Я вирішив обстежити себе. Помацав свій пульс. Відразу я взагалі не міг його намацати, а тоді раптом він почав битись. Я вийняв годинник і став рахувати. Вийшло сто сорок сім ударів на хвилину. Я спробував прослухати своє серце, але ніяк не міг його розшукати. Воно перестало битися. Згодом я, звичайно, зрозумів, що воно, напевне, весь час було на своєму місці й весь час би-